

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ – ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Докторске академске студије

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ ЗА ОЦЕНУ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

1.1. ДАТУМ И ОРГАН КОЈИ ЈЕ ИМЕНОВАО КОМИСИЈУ

Одлуком бр. 1455/1, донетом на седници одржаној дана 25. априла 2024. Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду образовало је Комисију за оцену докторске дисертације докторанда **Дарје Д. Војводић** под насловом „Представа о коњу у српским и руским народним приповеткама”, урађену под менторским руковођењем проф. др **Људмиле Поповић**.

1.2. САСТАВ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

1. ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Име и презиме: Љубинко Раденковић

Звање: дописни члан САНУ

Ужа научна област: филологија, фолклористика, етнолингвистика

Датум избора у звање: 8.11.2018.

Установа на којој је запослен: САНУ

2. ЧЛАН КОМИСИЈЕ

Име и презиме: Рајна Драгићевић

Звање: редовни професор

Ужа научна област: савремени српски језик

Датум избора у звање: 15.05.2013.

Установа на којој је запослен: Филолошки факултет у Београду

3. ЧЛАН КОМИСИЈЕ

Име и презиме: Дејан Ајдачић

Звање: ванредни професор

Ужа научна област: славистика

Датум избора у звање: 1.10.2019.

Установа на којој је запослен: Филолошки факултет Универзитета у Гдањску (Пољска),
Институт за класичну филологију и славистику

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Име (име једног родитеља) презиме:	Дарја Д. Војводић
Датум и место рођења:	7.03.1986. Задар
Наслов мастер рада:	
Датум одбране мастер рада:	
Установа где је одбрањен мастер рад:	
Научна област из које је стечено академско звање мастера:	

III СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА који су објављени или прихваћени за објављивање у оквиру рада на докторској дисертацији

- Войводич 2007:** Войводич, Дарја Д. „Русская и сербская языковые картины мира через призму количественных отношений в поговорках.“ In: L. Szypielewicz-I. Sternin, red. Коммуникативное поведение, вып 28: Коммуникативное поведение славянских народов (русские, украинцы, белорусы, поляки, сербы). Warszawa: Instytut Rusycystyki Uniwersytetu Warszawskiego, 2007, 167–184.
- Войводич 2014:** Войводич, Дарја. „Отражение славянской оппозиции **krivъ –*pravъ* в русском и сербском языках.“ В: Славянские диалоги: международный сборник научных статей молодых ученых. Саранск: Изд-во Мордов. ун-та., 2014, 11–23.
- Војводић 2015:** Војводић, Дарја. „Опозиције *прав – крив* и *десно – лево* као корелати просторно-непросторних односа у светлу словенске народне културе.“ У: *Славистика*, књ. XIX, Београд: Славистичко друштво Србије, 2015, 18–25.
- Войводич 2019:** Войводич, Дарја Дойчиловна. „Конь/лошадь во фразеологических оборотах русского и сербского языков.“ В: Титаренко, Елена Яковлевна, ред. Сборник научных статей III Международного симпозиума (Ялта, 8–12 июня 2019 г.). Т. 1. Симферополь: ИТ «АРИАЛ», 2019, 115–120.
- Voyvodich 2018:** Voyvodich, Darya. Лик Славуја Разбојника у руским биљинама. In: *Zeszyty Cyrylo-Methodiańskie/Cyrillo-Methodian Scrolls*, vol. 7. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2018, 101–124.

IV НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПРЕДСТАВА О КОЊУ У СРПСКИМ И РУСКИМ НАРОДНИМ ПРИПОВЕТКАМА

V ПРЕДМЕТ И ЦИЉ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Предмет дисертације представља проучавање представе о коњу у српској и руској лингвокултури. Концептуализација коња у наведеном контексту је размотрена на грађи српских и руских народних приповедака, које као непроменљиве текстуалне јединице на одређени начин одражавају човеково схватање света, његове вредности, идеале и друге аспекте народне културе сагледане из перспективе језика као њеног савијеног свитка.

Циљ истраживања се састоји у разматрању и поређењу различитих аспеката представе о коњу у српском и руском језику: номинација, дескрипција, функција, начина појављивања у хронотопу бајке, порекла, односа према посесорима и др. Анализа у оквиру сваког језика дели се на две веће целине – анализу „обичног“ и „фантастичног“ коња, након чега следи и поређење добијених резултата у српском и руском језику како би се омогућило стицање што јасније слике предмета истраживања. Овакво испитивање има за циљ да се, осим концептуалне анализе језичке грађе, представи и историјска, митолошка, културолошка, а донекле и религијска позадина представе о коњу у народним приповеткама.

VI ОСНОВНЕ ХИПОТЕЗЕ ИСТРАЖИВАЊА ДИСЕРТАЦИЈЕ

Основна хипотеза дисертације заснива се на претпоставци да је представа о коњу у српској и руској лингвокултури већим делом слична, међутим грађа на којој се врши истраживање (народне приповетке) чува архаично, делом заборављено, схватање о коњу. Претпостављено је да ће сваки од разматраних корпуса поред сличности показати одређене специфичности у назначеном домену, као и да ће истраживање осветлити осим архаичних представа о коњу и неке друге представе, идеје, вредности древног човека, његово виђење живота, друштва и организације света уопште, што би, допринело иновативности истраживања, а самим тиме и дубљој научној заснованости дисертације.

VII КРАТАК ОПИС САДРЖАЈА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација *Представа о коњу у српским и руским народним приповеткама* садржи 280 страна. Дисертација обухвата кључну документацијску информацију и шест поглавља: 1. Уводне напомене (1–14); 2. „Обичан“ коњ у српским народним приповеткама (15–38); 3. Фантастични коњ у српским народним приповеткама (39–111); 4. „Обичан“ коњ у руским народним приповеткама (112–133); 5. Фантастични коњ у руским народним приповеткама (134–204); 6. Изводи и закључци (кроз призму поређења представе коња у српским и руским приповеткама) (205–242); Извори и литература (242–262).

У уводном поглављу дисертације (стр. 1–14), кандидаткиња износи уопштене податке о предмету рада уз кратак преглед претходних истраживања, одређује обухват рада, теоријско-методолошке основе и циљ истраживања, наводи податке о корпусу.

Након осврта на бројна истраживања посвећена представама о животињама у руској и српској етнолингвистици и фолклористици, кандидаткиња закључује да је за њено истраживање од највећег значаја проучавања Германа Волдемара Пропа, пре свега у вези с руским бајкама. Кандидаткиња уочава да су та истраживања методолошки темељ на који се ослањају и други аутори приликом изучавања сличне проблематика. Г. В. Проп је приказао различите аспекте фантастичног коња у бајкама, те говори о: крилатом коњу, храћењу коња, загробном коњу, коњу из подрума, боји коња, његовој ватрености, повезаности са водом и звездама. На основу такве поделе кандидаткиња посвећује један део анализе представи о фантастичном коњу у српским и руским народним приповеткама истовремено је проширујући и надограђујући.

Кандидаткиња се одлучује да надогради постојећа истраживања анализом представе о тзв. „обичном“ коњу која би делимично била заснована на истим принципима као и анализа фантастичног коња, тј. разматрају различитих номинација коња који се јавља ван контекста чудесног, као и његових атрибута и функција, хронотопа појављивања у бајкама и др.

Приликом анализе корпуса, кандидаткиња наводи бројне збирке народних приповедака из којих је ексцерпирала грађу, коју чине 286 текстова одабраних за анализу „обичног“ коња и 90 за анализу фантастичног у српским народним приповеткама, док је руски корпус нешто већи: издвојена је 301 приповетка за анализу „обичног“ и 147 за анализу фантастичног коња. Број текстова у руској грађи, пре свега у вези са фантастичним коњем, је већи у односу на српску грађу, што кандидаткиња објашњава већом варијативношћу текстова исте приповетке у руском фолклору.

С обзиром да се одлучује за анализу представа о „обичном“ и фантастичном коњу, кандидаткиња се осврће на проблем дефинисања жанра народне приповетке у фолклористици. Наводећи бројне типологије фолклорних жанрова који припадају како руским тако и српским истраживачима, одлучује се за коришћење појма у ширем схватању, јер како наводи – разликовање жанрова за њено истраживање је важно само у два случаја: 1) приликом анализе „обичног“ коња у приповеткама када се посебно издваја жанр прича о животињама јер он на специфичан начин обликује лик коња, док остали жанрови у овом случају не утичу знатно на представу о њему; 2) приликом анализе фантастичног коња када је битно раздвојити „фантастичне“ форме приповедања на бајке (у чију се истинитост не верује), с једне стране, и предања/легенде/веровања (у чију се истинитост верује), с друге стране. Код анализе фантастичног коња у центру пажње су бајке, а остали наведени жанрови само допуњују слику о таквом коњу.

На крају уводног поглавља кандидаткиња се осврће на лик коња у најранијој митологији, религији, уметности, као и на представе о коњу у свакодневном животу да би закључила да је у народној традицији коњ једна од најмитологизованијих животиња – оличава везу са оностраним, везује се истовремено за култ плодности, смрти и мртвих, сматра се пратиоцем у онај свет. Сви ови аспекти су разматрани у дисертационом истраживању.

Друго поглавље дисертације „Обичан“ коњ у српским народним приповеткама (15–38) подељено је на 6 одељака (1. Уводне напомене; 2. Називи и атрибути; 3. Функција; 4. Власници коња; 5. Особине коња у баснама и причама о животињама; 6. Кратак извод). Ауторка наводи да атрибути који се везују за обичне коње нису толико чести, а уколико се користе, онда носе одређени значај за ток приче. Кандидаткиња их оквирно дели на две групе: *позитивне*, којима

се истиче изузетност и квалитет коња, и *негативне*, који говоре о мршавим, slabим коњима – рагама. Коњи који се налазе „између“ те две категорије не добијају атрибуте.

Приликом анализе боје длаке коња кандидаткиња примећује да кад се говори о боји обичног коња, онда је то најчешће с циљем да се истакне његова висока вредност. Кад су функције обичног коња у питању, у српској грађи најчешће се говори о јахању (у 143 примера од 286), затим о превозу терета (30/286), а ретко о вожњи кола/кочије (8/286), а само у једном примеру говори се о раду у пољу – вршидби (1). Кандидаткиња такође примећује да се у српском материјалу може наћи више примера где коњ у причама о животињама/баснама игра једну од главних улога, односно може да говори и тиме испољи своје особине. Истовремено се напомиње да се особине коња у причама о животињама не могу у потпуности сматрати карактеристикама које им народ приписује у реалном животу или које су заиста њихове стварне особине јер је реч о формама приповедака које су алегоријске или су животиње само условно носиоци радње. Једино радност и тежак живот коња може се посматрати као одраз стварности у тим причама.

Треће поглавље *Фантастични коњ у српским народним приповеткама* (39–111) садржи 4 потпоглавља (1. Називи и атрибути; 2. Простор и време; 3. Функције и предикати; 4. Јунак и коњ). Свако од потпоглавља обухвата више одељака у којима се разматрају номинације коња с обзиром на боју длаке, посебно с освртом на хипотезу према којој категоризација боја у словенском фолклору није заснована на хроматском принципу, већ на издвајању атрибута блиставости, сјаја, који се везује за фантастично, магијско. С тим у вези су размотрене тзв. тријаде у којима се бележи градиација, у чијој је основи стереотипна представа о добру и злу. Пружа се осврт на атрибут крилатости који је специфичан за српске народне приповетке. Атрибути неугледности/ружноће коња сагледавају се у контексту чаробног преображаја, начина преображаја и мотива бирања најружнијег коња од стране јунака. У опису виловитог коња посебна пажња се обраћа на метонимијски пренос магијских особина са коња на његову опрему, као и на неке друге атрибуте. Значајно место у овом поглављу је додељено опису хронотопа у којем се фантастични коњ појављује. Илуструје се теза да је за обављање одређених магијских функција веома важно доба дана или ноћи када фантастични коњ делује, односно место на коме се јавља. Посебно су издвојени и описани у том контексту следећи топоси – вода, планина/гора, пећине, провалије и шуме, забрањена одаја, далека земља, змајев/аждајин дворца, очев гроб, раскршће. Међу основним функцијама фантастичног коња издвојене су следеће: чаробни помоћник; савладавање простора, вербална комуникација, обављање тешких задатака – оних који претходе женидби јунака или следе иза ње, као и других. Поглавље закључује осврт на питање односа између коња и јунака, где је изложена анализа следећих питања: коме служи/припада фантастични коњ, на који начин фантастични коњ доспева у руке јунака, који су чаробни предмети уз чију помоћ се призивају фантастични коњи, какав је однос јунака према коњу и обрнуто, кад се јављају људска и онострана бића у коњском обличју и сл.

Представа о коњу у руским народним приповеткама анализира се према истом плану као и у српским. Четврто поглавље „Обичан“ коњ у руским народним приповеткама (стр. 112–133) доноси нова сазнања о номинацијама и атрибутима обичног коња кроз призму руске лингвокултуре, о његовим функцијама, власницима, алегоријским приказима у причама о животињама.

Пето поглавља *Фантастични коњ у руским народним приповеткама* (стр. 134–204) представља једно од обимнијих у дисертацији, у којем се кандидаткиња води истим принципом као и приликом описа фантастичног коња у српским приповеткама, те су потпоглавља иста у оба случаја. Међутим, у оквиру потпоглавља појављују се неки нови одељци у односу на

анализу српског корпуса, што је диктирано разликама у самој грађи. Тако, на пример, уместо анализе крилатог коња, који се јавља у српским народним приповеткама, уводи се одељак са освртом на ватреног коња, који се често појављује у руским. Релација између коња, с једне стране, и небеских тела (звезда и месеца), која је успостављена само у руским приповеткама, такође се истиче у том контексту. У одељку о месту појављивања коња, додаје се опис ливада и поља, у складу с особеностима рељефа код Источних Словена, док се међу функцијама и задацима, претежно истим као и у српским приповеткама, појављују нови – борба с оностраним бићима, односно враћање живота или животне снаге јунаку. Кад је однос између јунака и коња у питању, анализирају се такође вербалне и невербалне формуле помоћу којих се призива фантастични коњ у руским народним приповеткама, које су нешто развијеније него у српској грађи.

У шестом, последњем, поглављу дисертације *Изводи и закључци (кроз призму поређења представе коња у српским и руским приповеткама)* (стр. 205–241) изложена је контрастивна анализа атрибута и функција обичног и фантастичног коња. Уз помоћ статистичке анализе илуструје се заступљеност појединих атрибута, нпр. потенцира се чињеница да је крилати коњ одлика само српских приповедака, док се ватрени јавља претежно у руским, а у српским се среће само у једној бајци, као и већ поменута чињеница да се релација између коња и ноћног (звезданог) неба успоставља само у руским народним приповеткама.

Показано је да се чудесност коња у оба анализирана корпуса потенцира путем придева чија се семантика у најопштијем смислу може свести на следећа значења *добар, брз, најбољи, најлепши, снажан, чудесан*. У српском корпусу то су: *брз, леп/лијеп, убав, лепотан, добар, прелети, дебео/пун, чудо од коња, ко ала*, а у руском: *добрый* ‘добар’, *богатырский* ‘јуначки’, *хороший* ‘добар’, *лучший/наилучший/самый лучший* ‘најбољи’, *чудный* ‘диван’, *славный* ‘изузетно добар’, *прекрасный/прекраснейший* ‘предиван/најдивнији’, *отличный* ‘одличан’, *волшебный* ‘чаробан’, *чудесный* ‘чудесан’, *быстрый* ‘брз’, *скорый* ‘брз’, *ретивый* ‘брз/жустар/ревносан’, *борзой* ‘брз’, *резвый* ‘брз’, *молодой/малой* ‘млад’, *сильный* ‘јак’, *старый/старинный* ‘стари/старински’. У српским приповеткама се о чудесности коња говори и кроз атрибуте *змајевит* и *виловит*.

Наведено је такође да остали атрибути који се користе у односу на фантастичног коња указују на неку његову специфичну особину: срп. *неукроћен, нејахан* и *непоткиван* коњ, *дивља* кобила, *водени* коњи, *коњ-ветар, мртав* коњ, *велики* коњ, *коњ од шест ногу*; рус. *вещий* ‘свезнајући’ и *дивљи*, *опасни* коњи који су део тешког задатка (јунак мора да их укроти или набави) – *зол, неукротим, ведут сорок человек, едва на цепях сдержать могут* ‘бесан, неукротив, води га четрдесеторо људи, једва га могу на ланцима задржати’, *за ней (златогривой кобылой) семьдесят семь злых жеребцов бегают* ‘а за њом (златогривом кобиллом) седамдесет седам бесних ждребаца трчи’, *неезжалый* ‘нејахан’, *30 лет как не езжена (кобыла)* ‘има 30 година како није јахана (кобила)’, *дикий, непросужный* ‘дивљи, непромишљен’.

Посебна пажња се додељује анализи речи и формулаичких израза помоћу којих се јунак обраћа коњу, као и симболици бројева у вези с коњима. Наглашено је да бројеви који се у српским и руским народним приповеткама везују за фантастичне коње одражавају општу симболику бројева у народној култури. У српским приповеткама најучесталији су бројеви 2 (у 8 текстова од укупно 90 анализираних) и 3 (7/90), а по једном се јављају и бројеви 8, 9, 12, 30. У руској грађи најчешће се употребљава број 3 (20/147), а ређе се јавља 12 (5/147) и 2 (3/147), по два пута је забележено 30 и 77, а по једном 6, 100 и састављени бројеви 7 (4+3), 11 (10+1), 41 (40+1).

Приликом анализе топоса, кандидаткиња наводи да се поља и ливаде чешће спомињу у вези с руским фантастичним коњима у односу на српске. Наведено је да само у две српске бајке чудесни коњи пасу на бисерној ливади у виленој гори или на равни у планини крај језера. С друге стране, у руским бајкама на ливадама (тајним и скровитим/између кристалних планина) пасу дивљи коњи оностраних царица, као и предивни ждребац којег јунак кроти. У ливади, као и у пољу, јунак дозива свог коња-помоћника или га проналази под храстовима иза тучаних врата, а једна зачарана царица живи у шуми сред ливаде са својим поданицима и коњима. Истакнуто је такође да руске бајке неупоредиво више говоре о колибама у којима живе онострана бића, власници чудесних коња – пре свега бабе јаге, и у по једном примеру змај, лесник, кобиља глава или отац змије.

Кад су у питању функције коња, потенцирана је разлика у комуникацији између коња и јунака. Наведено је да је вербално обраћање коња у српским приповеткама нешто грубље, док коњи у руским приповеткама моле јунака да их поштеди и понекад траже од њега да их неко време пусти да шетају на слободи како би ојачали и боље му служили. Коњи у руским бајкама често спотицањем упозоравају јунака на опасност.

Истакнуто је такође да је у руским приповеткама забележено више мотива ступања коња у борбу с оностраним бићима.

Што се тиче задатака које коњ обавља после женидбе јунака у оба корпуса срећу се два типа: набављање чудесних предмета или борба с непријатељском војском која је претња цару и његовој земљи. Након остварења оба задатка јунак најчешће бива награђиван престолом. У српским бајкама, међутим, бележи се и трећи тип задатка, који се решава уз помоћ коња – чин који је усмерен на погубљење јунакиње, нпр.: девојка преобучена у мушкарца жени цареву кћи, а након разоткривања пола зета, цар поставља јунакињи задатке који би требало да имају смртни исход. У другом примеру, који није повезан са женидбом, царски син (којег желе да се реше љубоморне супарнице царице) мора да оствари смртоносни подухват уз помоћ свог коња. Такви мотиви нису забележени у руским приповеткама. Коњ који оживљава јунака, односно који му враћа снагу такође се јавља само у руском корпусу. Показано је, између осталог, да је у руским бајкама много чешћи мотив задатка који подразумева набављање златног/сребрног коња: 7 бајки у руској грађи наспрам једног примера у српској.

Таквим и сличним запажањима обилује ово изузетно занимљиво поглавље које показује заснованост постављене хипотезе и доноси нова сазнања у области истраживане проблематике.

VIII ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТИ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација Дарје Војводић представља интердисциплинарно истраживање у којем су примењени методолошки поступци лингвокултурологије, етнолингвистике и фолклористике, чији је циљ свестрана анализа представе о коњу у руској и српској језичкој слици стварности на основу њеног фрагмента који је зебележен у народним приповеткама.

Истраживање је спроведено на богатој грађи коју је сачинило 824 текста (376 српских и 448 руских) народних приповедака. Обиле примера којима кандидаткиња илуструје своје тезе сведоче о темељном приступу истраживању и пажљивој анализи грађе, а сагледавање примера у контексту саме приповетке, као и у миљеу архаичних народних, митолошких, религијских и других схватања, доприноси изношењу запажања која су нова у односу на ранија истраживања наведене проблематике, како у практичном тако и у теоријском погледу.

Контрастивна анализа представе о коњу у српској и руској лингвокултури досад није привлачила пажњу истраживача, стога ова дисертација отвара могућност да се из истог аспекта и с ослоном на примењени у њој теоријско-методолошки поступак размотри грађа народних епских и лирских песама, загонетака, пословица, изрека, фразеологизама и других облика народног стваралаштва, као и народних обичаја и обреда у којима се јављају коњ или његови атрибути, а затим и дела ненародне књижевности и уметности уопште.

Изузетно занимљиво и успело решење кандидаткиње представља сагледавање коња у контексту његове реалистичне и фантастичне рецепције. Подела анализе на истраживање представе о „обичном“ коњу наспрам фантастичног пружа нову перспективу јер је досад пажњу истраживача претежно привлачио коњ из аспекта чудесног. Анализа приповедака у којима је коњ представљен као део свакодневнег реалног живота одсликава систем вредности традиционалне народне културе у којој је коњу додељивана изузетно високо место. Кандидаткиња показује да се коњ у традиционалном схватању посматра као средство за савладавање просторне удаљености, превозно средство или, ређе, оруђе пољопривредних радова, односно је експлицитно или имплицитно заступљен у народним обредима, где се употребљава коњска длака, део коњске опреме и др.

С обзиром на добијене укупне резултате спроведене анализе, оцењујемо да су постављени циљеви истраживања постигнути: представа о коњу у српским и руским приповеткама је описана са више аспеката који у коначном смислу чине једну целину и пружају јасније поимање улоге коња у људском друштву у најразличитијим сферама – у свакодневном животу, обредима (магијским, посмртним, обредима иницијације и сл.), митолошким схватањима (овог и оног) света. Као што се може видети из поређења резултата анализе српског и руског материјала, представа о коњу у њима је у многоме слична, понегде и истоветна, с тим да у одређеним аспектима постоје разлике које се највише тичу мање или веће заступљености одређених мотива. Кандидаткиња истиче такве специфичности и образлаже да су оне проистекле из разлика у начину живота српског и руског народа – географског положаја, специфичности ниже митологије (демонологије) за сваку од култура. Међутим, велика заједничка основа, која има паралеле и у другим културама и митологијама, показује да су главна схватања и појаве које се срећу у српским и руским приповеткама – универзални и везани за некадашња митолошка схватања која досежу до најдавнијих времена: тотемистичке представе о претварању човека у животињу након смрти, а затим и одлазак у онај свет на крилатом коњу, посмртни обреди зашивања покојника у кожу коња, шамански ритуали, обреди иницијације, ритуали приношења жртве, атлетска такмичења за руку принцезе, трон или титулу и др. Поред такве митолошке представе о коњу, кроз низ примера који се везују за лик коња предочена је очуваност митолошких поимања и о другим елементима света: о бојама, бројевима, географским пределима, оностраним бићима и др.

Истраживање доноси детаљно поређење представе о коњу у српским и руским приповеткама и даје ширу слику о коњу која надограђује досадашња истраживања ове проблематике. Поред уједначеног представљања ситуације у српским и руским приповеткама у којима важну улогу има коњ, пружено је објашњење различитих загонетних, заправо специфичних и недовољно јасних, појава у анализираном материјалу из сваког језика понаособ.

Кандидаткиња се ослања на савремени методолошки апарат, илуструје познавање лингвистичких и фолклористичких теорија које критички примењује у својој анализи.

Резултати истраживања могу бити примењени у лексиколошким, лексикографским, културолошким и фолклористичким, као и у контрастивним/компаративним проучавањима

словенских језика, а такође у настави српског и руског језика и културе, како у словенској тако и у инословенској средини.

IX ПРОВЕРА ОРИГИНАЛНОСТИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

На основу *Правилника о поступку провере оригиналности докторских дисертација које се бране на Универзитету у Београду* и налаза у извештају из програма *iThenticate*, којим је извршена провера оригиналности докторске дисертације „Представа о коњу у српским и руским народним приповеткама“ аутора Дарје Д. Војводић, констатовано је да утврђено подударање текста износи 12%.

Овај степен подударности последица је навођења цитата, личних имена, библиографских података о коришћеној литератури, као и претходно публикованих резултата истраживања докторанткиње, који су проистекли из њене дисертације. Већина забележених подударности – 9% (9069 речи), проистиче из поклапања са чланком „О обичном коњу у српским народним приповеткама“, који је докторанткиња објавила у часопису *Zeszyty Cyrylo-Methodiańskie* 9/1, 2020: 97–121, што је у складу са Чланом 9. Правилника.

На основу изнетог, а у складу са ставом 2 Члана 8. *Правилника о поступку провере оригиналности докторских дисертација које се бране на Универзитету у Београду*, извештај указује на оригиналност докторске дисертације, те се прописани поступак припреме за њену одбрану може наставити.

X ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

Комисија за оцену докторске дисертације констатује да је дисертација „Представа о коњу у српским и руским народним приповеткама“ кандидаткиње Дарје Д. Војводић оригинално и самостално научно дело и да су се стекли услови за њену јавну одбрану.

Комисија стога предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да прихвати с позитивном оценом Извештај о оцени докторске дисертације под насловом „Представа о коњу у српским и руским народним приповеткама“, коју је урадила кандидаткиња Дарја Д. Војводић под менторством проф. др Људмиле Поповић и да је, у складу са прописима, упути Већу научних области друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду на разматрање.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

1. _____
Проф. др Љубинко Раденковић, дописни члан
САНУ
председник Комисије
2. _____
Проф. др Рајна Драгићевић
члан Комисије
3. _____
Проф. др Дејан Ајдачић
члан Комисије

